

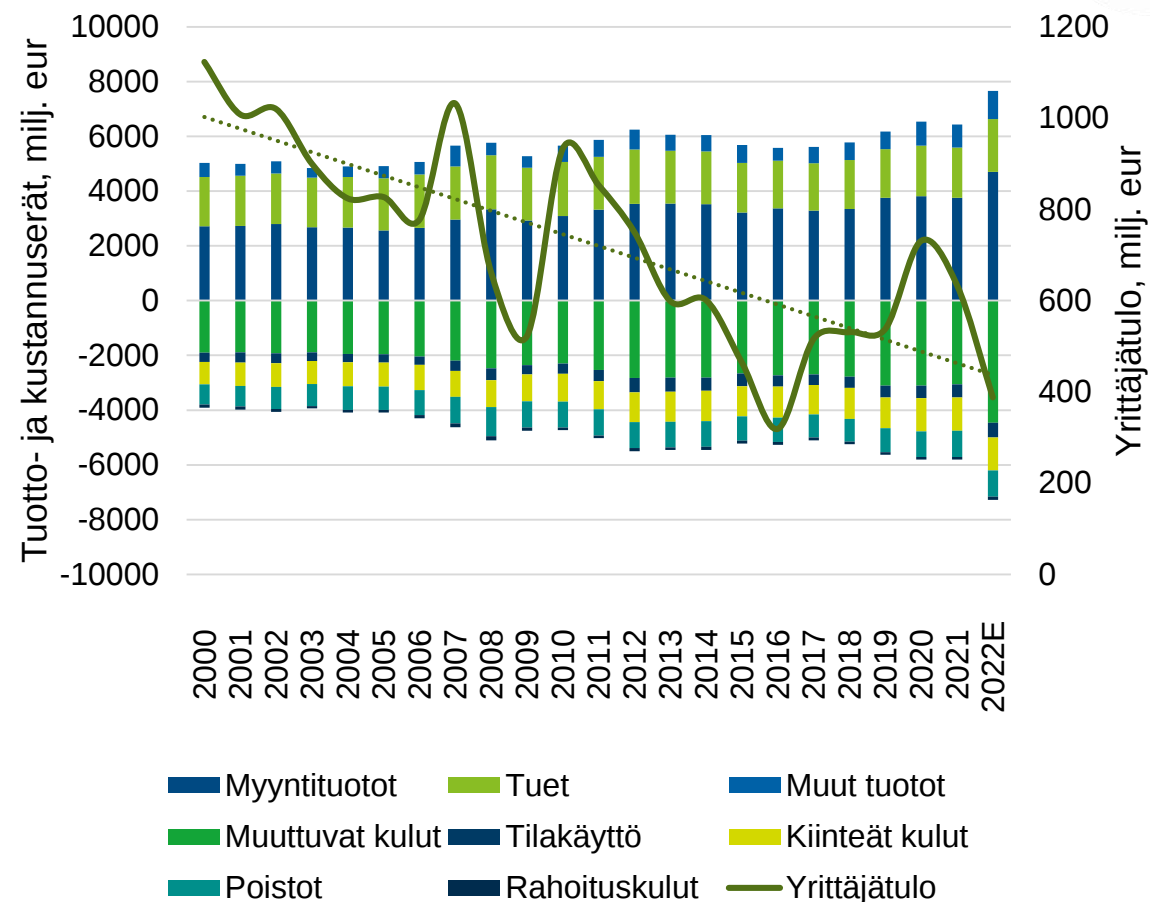
HO-neuvottelut / Kasvun kaava –pöytä

Suomalaisen ruuantuotannon kestävyys turvaaminen
- parlamentaarisen MAKA-työryhmän ehdotukset

Osmo Rönty, MMM 5.5.2023

Parlamentaarinen ryhmä keskittyi pitkän aikavälin kehitykseen

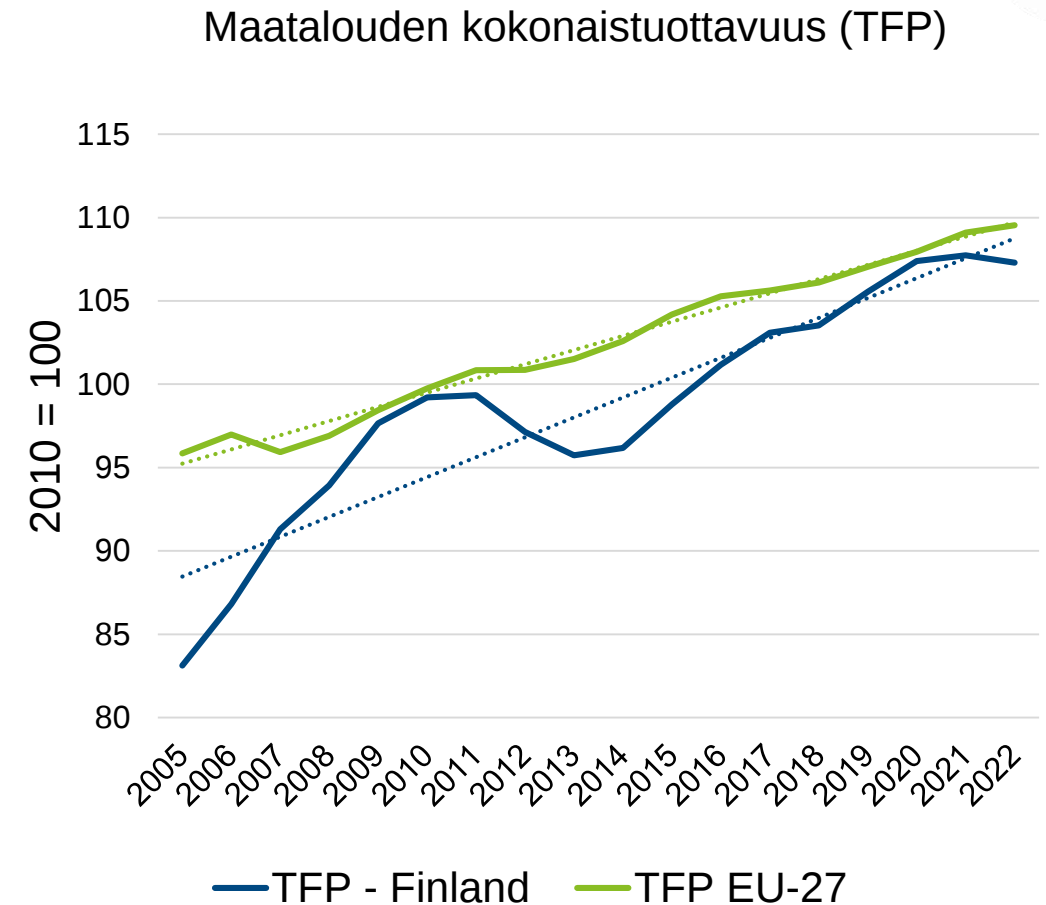
- Maatalouden kannattavuuden heikkeneminen on pitkän aikavälin kehityskulku
- Haasteet ovat kasvamassa, mutta myös mahdollisuuksia ja vahvuuksia on
- Nykyisen trendin jatkuminen johtaisi yhä syveneviin ongelmiin
- Vaihteluihin varautuminen edellyttää myös toimia

... tehtävänä oli myös käydä strategista arvokeskustelua ...

- Yhteinen näkemys kannattavuuden parantamisen tarpeesta
 - Sektori on käynyt läpi voimakasta rakennekehitystä: Kokonaistuottavuus on kasvanut nopeammin kuin EU:ssa keskimäärin
- Huoli riittävästä uusien yrittäjien nousemisesta alalle, nykyisten viljelijöiden jaksamisesta sekä resursseista kehittää toimintaa vastaamaan elinkeinon kohtaamia kasvavia vaatimuksia
 - Keskustelu on usein ongelmalähtöistä
 - Menestyminen on mahdollista!
- Riippuvuus tuontipanoksista
 - Pitkään tunnistettu haaste konkretisoitunut, mutta myös uusia mahdollisuuksia tunnistettu esimerkiksi energiasektorin kehittyessä

... ja osoittaa suuntaa strategisten ja yhteiseen tahtotilaan perustuvien valintojen toteuttamiseksi

Alkutuotannon asema elintarvikeketjussa taloudellisesta näkökulmasta ei ole erityisen vahva

- Neuvotteluaseman parantamisessa olemassa olevat keinot hyödynnettävä nykyistä paremmin

Yhteisen tilannekuvan puute: Ketjun läpinäkyvyys rahavirtojen osalta edellyttää parempaa tilastotietoa ja kaikki osapuolet kattavaa seurantaa

- Kokonaiskuvassa julkisella sektorilla iso merkitys
- Elintarvikemarkkinavaltuutetun rooli seurannassa on korostunut

- Toimikausi 15.7.2022 – 1.4.2023
- Kuultu 18 asiantuntijaa ja käsitelty 13 kirjallista lausuntoa
- Kokouksissa käsiteltiin mm. seuraavia asiakokonaisuuksia:

1. Maatalouden tulo- ja kannattavuustilanne
2. Indeksit osana sopimuskäytäntöjä
3. Elintarvikemarkkinoiden toimivuus
4. Elintarvikemarkkinoiden valvonta
5. Maatalouden tuottajaorganisaatiot
6. Elintarvikevienti
7. Maatalouden rahoitusasema
8. Verojärjestelmän kehittäminen
9. Huoltovarmuus ja panosmarkkinoiden toimivuus

Ryhmän yhteisesti priorisoimat tavoitteet sekä toimenpiteet

Tavoite I.

**Elintarvikeketjun
toimintaedellytyksiä tulee
parantaa**

- Lainsäädännön tarkasteluhankkeet
- Elintarvikemarkkinaoikeudet ja resurssit
- Elintarvikeviennin konkreettiset tukipalvelut

Tavoite II.

**Ruoantuottajien asemaa
elintarvikeketjussa tulee
parantaa**

- Yhteinen tilannekuva ja tilastot
- Tuottajaorganisaatioiden yleistymisen edistäminen

Tavoite III.

**Huoltovarmuus ja pitkän
aikavälin toimintaedellytykset
tulee varmistaa**

- Strategiat tuontipanosriippuvuuden vähentämiseksi
- Ruoantuotannon kansallinen tahtotila
- Pitkän aikavälin toimintaedellytysten turvaaminen

Tavoite 1. Elintarvikeketjun toimintaedellytyksiä tulee parantaa

1. Lainsäädännön tarkasteluhankkeet

Elintarvikemarkkinalaki, kilpailulaki ja hankintalaki - laaja-alainen tarkastelu elintarvikeketjun toimivuuden parantamiseksi ja alkutuotannon aseman vahvistamiseksi kunkin lain osa-alueella.

Perustetaan hallitusohjelmakauden alussa, tulee valmistua hallituskauden aikana.

2. Elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantioikeudet ja resurssit

Tiedonsaantioikeuksia lisätään elintarvikemarkkinalain muutoksen kautta.

Valtuutetun toimiston resurssit mitoitetaan vastaamaan toiminnan vaatimuksia. Valtuutetun toimisto tiivistää yhteistyötä KKV:n vaikutusarviointiyksikön kanssa tietojen jatkuvan analysoinnin ja muun toiminnan osalta.

3. Elintarvikeviennin konkreettiset tukipalvelut

Viennin edistämisen strateginen koordinaatio keskitetään yhdelle taholle. Varmistetaan vientiä edistävälle taholle tarkoituksenmukaiset resurssit pitkäjänteiseen työhön.

Tavoite: palauttaa viennin kansainvälistymisen tukipalvelujen taso markkinaehtoisina Finpron vuoteen 2013 saakka tarjoamien konsulttipalveluiden tasolle.

Tavoite II. Ruoantuottajien asemaa elintarvikeketjussa tulee parantaa

4. Yhteinen tilannekuva ja tilastot

Aloitetaan tilannekuvan muodostamista nykyistä paremmin tukevien indeksien kehitystyö ja selvitetään niiden potentiaalista toimivuutta käytännössä.

Tilastokeskuksella tai muulla tilastoviranomaisella tulee olla tarkoituksenmukaiset resurssit mahdollisten uusien tilastoitavien kustannuslajien keräämiseen.

5. Tuottajaorganisaatioiden yleistymisen edistäminen

Jatketaan ja tehostetaan tuottajaorganisaatioiden perustamiseen liittyvää neuvontaa ja tukea Ruokaviraston kautta.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset resurssit ennakkoratkaisujen antamiseen perustamisvaiheessa olevien tuottajaorganisaatioiden olennaisimpiin, tulkintalinjauksia koskeviin kysymyksiin.

Tavoite III. Huoltovarmuus ja pitkän aikavälin toimintaedellytykset tulee varmistaa

6. Strategiat tuontipanosriippuvuuden vähentämiseksi

Kansallinen lannoite- ja energiasstrategia. Kansallinen strategia valkuaisomavaraisuuden lisäämiseksi sekä maatalouden energiaratkaisujen kehittämiseksi pitkällä aikavälillä.

7. Ruoantuotannon kansallinen tahtotila

Kotimaisen ruoantuotannon pitkän aikavälin laajavaikutteinen strategia.

8. Pitkän aikavälin toimintaedellytysten turvaaminen

Ajanmukaistetaan maatalouden tasausvaraus investointeihin varautumisen edistämiseksi poistamalla euromääräinen yläraja, mutta säilyttämällä suhteellinen yläraja (40 %).

Selvitetään mahdollisuuksia kohtuullistaa EU:n yhteisen maatalouspolitiikan ohjelmakauden vaihdoksesta johtuvien tukiaikataulujen muutosten vaikutuksia viljelijöiden maksuvalmiuteen.

Toteutetaan eläintautirahaston perustaminen. Selvitetään vaihtoehtoja satovahinkojen riskinhallinnan parantamiseen.

Turvataan ruoantuotannon perustutkimuksen jatkuvuus, varmistetaan maatalouden kiinteistörakenteen parantamisen ja liiketoimintaosaamisen kehittämisen tarkoituksenmukaiset resurssit.

Kiitos!

Maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien
parlamentaarisen arviointiryhmän
loppuraportti

Valtioneuvoston julkaisuja 2023:30

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-526-9>

